

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/219/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

236/2019. (IX. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2018. április 9-én előterjesztett **panaszát** a 2019. szeptember 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – D. város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2019. március 30-án a szomszédja ráhívta a rendőröket. A panaszos épp tusolt, ezért nem hallotta a kopogtatásukat. Az egyik rendőr (egy nő) ezután lábbal berúgta a panaszos előszobájának ajtaját, ami azóta úgy szorul, hogy csak nagy erővel lehet kinyitni. A szűnyoghálója is tönkrement.

Az intézkedés megalázó volt. Az egyik rendőr kiment cigarettázni, míg a másik rendőr a fürdőszoba ajtóban várta a panaszost, ami alatt ő megtörölközött. Ez a rendőr a panaszos unokája lehetett volna. A rendőri intézkedés annyira felidegesítette a panaszost, hogy értesíteni kellett az orvosi ügyeletet, mert 230 körül lehetett a panaszos vérnyomása.

A panaszos előadása szerint gondokság alatt áll.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszos a Testület felhívására 2019. június 12-i beadványában csatolta a gondok kirendeléséről szóló határozatot, amely szerint a járásbíróság a panaszeljárássra, illetve hatósági eljárásokra nézve nem korlátozta a panaszos cselekvőképességét.

A D. város Járásbíróság a panaszos részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezését az alábbi ügycsoportokban rendelte el:

1. a társadalombiztosítási, szociális és munkanélküli ellátás igénylése, illetve az azzal, valamint a munkaviszonyból és munkaviszony jellegű jogviszonyból származó 50%-ot meghaladó jövedelemmel való rendelkezés;
2. az ingó és ingatlan vagyonnal kapcsolatos rendelkezési jog;
3. a tartási kötelezettséggel kapcsolatos vagyoni döntés meghozatala;
4. a lakásbérlettel kapcsolatos jognyilatkozat megtétele;
5. az örökösödési ügyek;

Egyúttal előadta, hogy D. város Rendőrkapitányságra is panaszt terjesztett elő, de ott később azt az információt kapta, hogy az ügyét lezárták.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendőrség által megküldött iratok szerint 2019. március 30. napon két alkalommal történt rendőri intézkedés panaszos kapcsán a F., W. A. u. *. szám alatt.

Az első intézkedésre adott napon 12 órakor került sor családi veszekedésről érkező bejelentés alapján, míg második alkalommal 19 óra 43 perckor öngyilkosságra történő kijelentés bejelentése kapcsán.

Mindkét esetben eleget tettek az intézkedő rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 20.§-ban foglaltaknak. A rendőri intézkedésre mindkét esetben a panaszos lányának a bejelentése alapján került sor.

Az első intézkedés során a rendőrök a helyszínen meghallgatták a bejelentőt, aki elmondta, hogy a panaszos különféle tárgyakat dobált közös udvarukra, valamint az egyik ablak üvegét felmosó nyéllel ütötte.

A második intézkedés azon bejelentés alapján történt miszerint a panaszos öngyilkossági szándékáról tett kijelentést.

Mindkét intézkedés során kulturált hangnemben beszéltek mind a bejelentővel, mind a panaszossal az intézkedő rendőrök és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, azokat betartva folytatták le az intézkedést.

Orvosi ellátás igénylésére a második bejelentés kapcsán azért került sor, mivel a panaszos öngyilkossági kijelentést tett, valamint kezelt mániákus depresszióban szenved, melyet a bejelentő, nevezett lánya dokumentumokkal igazolt. Ügyeletes orvos érkezett a helyszínre, aki további ellátását nem tartotta indokoltnak.

A második intézkedés során, mivel Csont Pálné a rendőri felhívásra (kopogtatás) nem reagált a lakásából és a késedelem veszéllyel járt volna, nevezett személy veje (és egyben tulajdonos) kifeszítve az ajtót engedte be a házba az intézkedő rendőröket.

2) M.I. r. törm. 2019. március 30-án kelt jelentésében előadta, hogy aznap, gépkocsizó járőrszolgálatára teljesítése során lakossági bejelentés alapján megjelent 12 órakor a F. W. A. u. *. sz. alatti helyen, mivel onnan bejelentést tettek családi veszekedésről. A fenti címen a bejelentő, Z. O. fogadta, aki elmondta, hogy osztatlan, közös tulajdonú ingatlanban lakik édesanyjával, elkülönített lakrészben, akivel kapcsolata megromlott, mivel édesanyja, a panaszos mániákus depressziós. Elmondta továbbá, hogy édesanyja a fenti napon 10 óra 30 perc körüli időben az ő tulajdonát képező udvar részre dobált különféle személyes tárgyakat, szemetet, valamint egy műanyag felmosó nyéllel kopogtatott az ablakukon. A vitára elmondása alapján azért került sor, mert nem adott pénzt édesanyjának, aki a gondnoksága alatt áll. Azt nyilatkozta továbbá, hogy édesanyja írt egy végrendeletet, amelyet közjegyzővel hitelesített, de a végrendeletben az ő gyerekeire nem, csak a testvére gyerekeire hagyja Csont Pálné az ingatlan ráeső tulajdonrészét. Ezen végrendeletet azért sérelmezte, mert nem volt jelen annak ellenére sem, hogy édesanyja a gondnoksága alatt áll.

Kérdésre a bejelentő elmondta, hogy sérülése a vita során nem keletkezett. A r. törm. szemrevételezte továbbá az ablaküveget, melyet a panaszos a felmosó nyéllel megütött, azonban rongálódás, karcolás nem volt látható, csak festék elkenődés. A rendőr a bejelentő részére a szükséges felvilágosítást megadta, majd távozott a fenti címről, mivel ott további rendőri intézkedésre okot adó körülmény nem volt.

Fenti személyeket a rendelkezésre álló körözési nyilvántartásban ellenőrizte, melyben nem szerepeltek, valamint a fenti címen fényképfelvételeket készített, melyeket jelentéséhez mellékelte.

Az intézkedésnél jelen volt R. R. r. törm. is.

3) B. A r. törm. jelentésében előadta, hogy 2019.03.30-án 18 óra 00 perctől 2019.03.31. 06 óra 00 percig látott el F.-Cs. város illetékességi területén járőrszolgálatot.

Szolgálatára teljesítése során 19 óra 43 perckor a Tevékenységirányító Központ utasította, hogy jelenjen meg a F. város, W. A. utca *. sz. alatti helyen, mivel onnan bejelentést tettek egy személyről, aki önkéntesül kíván az életének végét vetni. A helyszínre 19 óra 50 perckor érkezett meg. A helyszínen a bejelentő Z. valamint férje, Z. G. fogadta, akik kérdésre elmondták, hogy a megjelölt címen osztatlan közös telek található, mely családi tulajdonban van. Az utca fronti épületében lakik a panaszos, aki egy családi vitát követően bezárkózott lakásába és kijelentést tett arra, hogy öngyilkos lesz. Az esetet követően Z. O. értesítette a rendőrséget.

A helyszínen többszöri kísérlete ellenére sem sikerült felvenni a kapcsolatot a panaszzal, többszöri jelzést tett a lakóingatlanjának bejárati ajtaján, valamint ablakain, de választ nem kapott a rendőr. A késedelemre való tekintettel, Z. G. a lakóingatlan bejárati ajtaját befeszítette, így a lakóingatlanba bejutott. A panaszos akkor a fürdőszobában tartózkodott, öngyilkosságára utaló cselekményt felfedezni nem vélt a rendőr. A napszaknak megfelelően köszönt, majd közölte vele intézkedése okát. A panaszos elmondta, hogy semmilyen öngyilkossági szándéka nem volt, csupán összeveszett lányával és nem akart vele beszélni, a lakás ajtaját azért zárta be, mert elment fürdeni majd elment lefeküdni.

A panaszos térben időben orientált volt, kérdésekre összefüggő, értelmes válaszokat adott. Elmondta, hogy korábban volt már öngyilkossági kísérlete, mellyel kapcsolatban volt már orvosi kezelésben, a mai napon azonban ilyen kijelentéseket nem tett. A helyszínen meghallgatásra került Z. O. aki elmondta, hogy édesanyja mániákus depressziós melyről orvosi szakteredménye is van, valamint betegségeinek kezelésére szolgáló gyógyszereit nem megfelelően szedi, mely gyakran kihat viselkedésére is.

A helyszínre értesítve lett F. város ügyletes orvosa, aki a helyszínre 20 óra 00 perckor érkezett meg. A panaszos orvosi vizsgálatáról ambuláns naplót töltöttek ki.

Az ügyeletes orvos a helyszínen elmondta részemre, hogy nevezett személy tudata tiszta, térben, időben orientált. A helyszínen végzett orvosi vizsgálatok eredménye a továbbiakban nem indokolja a személy kórházba való szállítását. Z. O. mint édesanyja gyámja mind végig jelen volt a vizsgálat alatt. A panaszos a gyógyszereit saját maga adagolja, szedi.

Az intézkedés alá vont személyeket a rendőrség körözési információs rendszerében ellenőriztem, melyben nem szerepeltek.

III.

A Testület először a panaszos eljárási jogosultságát vizsgálta meg.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az idézett rendelkezés szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett, ezért a Testületnek vizsgálnia kell, hogy a panasz az arra jogosulttól származik-e.

A D. város Járásbíróság a panaszos részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezését az alábbi ügycsoportokban rendelte el:

- a társadalombiztosítási, szociális és munkanélküli ellátás igénylése, illetve az azzal, valamint a munkaviszonyból és munkaviszony jellegű jogviszonyból származó 50%-ot meghaladó jövedelemmel való rendelkezés;
- az ingó és ingatlan vagyonnal kapcsolatos rendelkezési jog;
- a tartási kötelezettséggel kapcsolatos vagyoni döntés meghozatala;
- a lakásbérlettel kapcsolatos jognyilatkozat megtétele;
- az örökösödési ügyek.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V.törvény (továbbiakban Ptk.) szerint:

„2:19.§ A cselekvőképesség részleges korlátozása

(1) Cselekvőképességében részlegesen korlátozott az a nagykorú akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett.

(3) A cselekvőképességet részlegesen korlátozó ítéletben a bíróságnak meg kell határoznia azokat a személyi, illetve vagyoni jellegű ügycsoportokat, amelyekben a cselekvőképességet korlátozza.

(5) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy minden olyan ügyben önállóan tehet érvényes jognyilatkozatot, amely nem tartozik abba az ügycsoportba, amelyben a cselekvőképességét a bíróság korlátozta.

2:20.§ A cselekvőképességében korlátozott személy jognyilatkozata

(1) A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személynek a bírósági ítéletben meghatározott ügycsoportokra vonatkozó jognyilatkozatának érvényességéhez gondnokának hozzájárulása szükséges. Ha a cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy cselekvőképessé válik, maga dönt függő jognyilatkozatának érvényességéről.”

A fenti jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy tehát a panaszos mindazon ügycsoportok tekintetében, amelyről a bíróság nem rendelkezett, önállóan is eljárhat, tehet joghatályos nyilatkozatokat, így tehát a jelen eljárásra is rendelkezik eljárási képességgel.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos jogosult az eljárás megindítására, nincs szükség a törvényes képviselőjének a megerősítő nyilatkozatára.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, továbbá XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a bejelentés kapcsán megvizsgálta azt, hogy a panaszos által tett bejelentés vajon keletkeztetett-e intézkedési kötelezettséget a rendőrség oldalán és annak az intézkedők mennyiben tettek eleget.

a) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Továbbá az Rtv. 2. § szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és

segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A konkrét esetben a panaszos a gondnoka arról tett bejelentést, hogy a panaszos öngyilkossági szándékról tett kijelentéseket, majd pedig bezárkózott az ingatlanrészébe. A panaszos mániás depresszióban szenved.

A Testület megítélése szerint a bejelentés felvetette annak a gyanúját, hogy valaki az épületben önkárosító cselekményt valósít meg. Ez az esemény pedig nyilvánvalóan olyannak tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a és az Rtv. 2.§-a értelmében rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet.

A Testület megállapítása szerint a bejelentés öngyilkosság elkövetésének a gyanúját vetette fel, így az adott helyzetben intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, emiatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség megfelelően teljesítette-e.

A panaszos előadása szerint az egyik rendőr berúgta a bejárati ajtaját, ami megsérült. A rendőröknek orvost kellett hívnia, mert olyan állapotba került a panaszos.

A rendőri jelentések szerint, mivel a panaszos nem reagált, a veje felfeszítette az ajtót. Miután meghallgatták a panaszost, értesítették az ügyletes orvost, aki a panaszos megvizsgálása után úgy döntött, hogy nincs szükség a kórházba szállításáról.

Az Rtv.13.§ (3) bekezdése szerint ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából szükséges.

Az Rtv. 37. § b-c) pontja alapján a rendőr az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában, intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására.

A Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma, illetve a bejelentő előadása alapján fenn állt a gyanúja, hogy a panaszos önkárosító tevékenységet végez, vagy végzett. Ezt a gyanút tovább erősítette az a helyszínen tapasztalt tény, hogy a panaszos jelzés ellenére nem nyitott ajtót. Tekintettel arra, hogy a fenti jogszabályok alapján a rendőrségnek kötelezettsége, hogy az önkárosítást megakadályozza és ennek érdekében akár a magánlakásba bebocsátás és hatósági határozat nélkül is beléphet, továbbá az intézkedését akadályozó tárgyakat (így például a bejárati ajtót) eltávolíthatja az intézkedés sikere érdekében, összeolvasva a jogi szabályozást tehát a tapasztalt tények alapján a rendőrség jogszerűen intézkedett volna akkor is, ha valóban eltávolítják az ajtót a bejutás érdekében, azonban a rendőrségi előadás szerint az ajtót nem a rendőrség, hanem a bejelentő férje távolította el, aki szintén tulajdonos a közös tulajdonú ingatlanban.

A rendőrség azáltal, hogy a korábban saját elmondása szerint is öngyilkosságot megkísérlő panaszoshoz biztonsági intézkedés keretében orvost hívott, szintén jogszerűen járt el, mivel a rendőr nem rendelkezik ahhoz megfelelő szaktudással, hogy megállapítsa, hogy az adott pillanatban fennáll-e az intézkedés alá vont személynél az önkárosítás veszélye.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint megfelelően eleget tett a helyszínen az intézkedési kötelezettségének, amikor a bejelentés tartalmát a felek személyes meghallgatásával, illetve orvosi vizsgálattal is ellenőrizte. Ekörben a rendőrség nem lépte túl az intézkedési kötelezettségének kereteit, továbbá az ajtó felnyitása végett jogszerűen intézkedett a rendőrség, ezért **a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve a tulajdonhoz való joga.**

3) A panaszos azon kifogása kapcsán, hogy a rendőr a fürdőszoba ajtóban állva várta, hogy megtörülközzön, az alábbi megállapításra jutott a Testület.

Az Rtv. 2. § szerint a rendőrség rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőrök részletes jelentést készítettek az esettel kapcsolatban, a panaszos által említett eseményekről azonban nem számoltak be, az ellentmondó előadások miatt egyéb bizonyíték hiányában nem tudta részletesen rekonstruálni az eseményeket ekörben a Testület. Ugyanakkor a Testület fentiekben már kifejtette, hogy a bejelentés tartalma, illetve a bejelentő előadása alapján fenn állt a gyanúja, hogy a panaszos önkárosító tevékenységet végez, vagy végzett. Amíg a körülmények teljes feltárása nem történt meg, szükséges lehetett a panaszos nyomon követése, az esetleges önkárosítás megakadályozása végett.

Mindezek alapján a Testület – tekintettel arra, hogy nem tudta megállapítani, hogy a panaszban leírt események megtörténtek-e – úgy foglalt állást, hogy az emberi méltósághoz való jog sérelme ekörben nem megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint nem sérült az intézkedés kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett. Továbbá nem sérült a panaszos tulajdonhoz való joga az ajtó kinyitása kapcsán. Az emberi méltóságának a sérelme pedig nem megállapítható az intézkedés fogantatásának módja kapcsán.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. szeptember 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök,

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület